

Dato: 14. august 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-730-0869
Dok.: JER40303

STRAFFELOVRÅDETS KOMMISSORIUM

om

revision af regler mv. om samfundstjeneste og andre vilkår for betingede domme

1. Det fremgår af regeringsgrundlaget "Mulighedernes samfund" fra november 2007, at regeringen på baggrund af en vurdering af hidtidig praksis og indhøstede erfaringer vil udvide anvendelsesområdet for samfundstjeneste.

Straffelovens regler om samfundstjeneste blev indført ved lov nr. 6 af 3. januar 1992 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Samfundstjeneste mv.). Reglerne bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1211/1990 om samfundstjeneste.

Reglerne om samfundstjeneste er ændret i 1997, hvor der bl.a. blev indført en udvidet adgang til at fastsætte ubetinget frihedsstraf i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste (kombinationsdom) (lov nr. 274 af 15. april 1997), og i 2000, hvor adgangen til at anvende samfundstjeneste bl.a. blev udvidet til at omfatte visse tilfælde af spirituskørsel, der hidtil havde medført ubetinget frihedsstraf (lov nr. 230 af 4. april 2000).

2. Straffelovens regler om samfundstjeneste knytter sig til de almindelige regler om betingede domme. Efter straffelovens § 62 kan retten, når en sædvanlig betinget dom ikke findes tilstrækkelig, afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis den tiltalte findes egnet hertil. En sådan dom indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde i mindst 30 og højst 240 timer inden for en længstetid fastsat af retten, og at den dømte undergives tilsyn af kriminalforsorgen, jf. straffelovens § 63. Den dømte skal endvidere overholde et vilkår om ikke at begå nyt strafbart

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

forhold i en prøvetid på højst 2 år, og retten kan, hvis det findes formålstjenligt, desuden fastsætte yderligere vilkår som i andre betingede domme, jf. herved straffelovens § 57.

Efter straffelovens § 64 kan retten idømme en såkaldt kombinationsdom, hvorefter der i forbindelse med den betingede dom med vilkår om samfundstjeneste også fastsættes en ubetinget fængselsstraf på indtil 3 måneder eller en bøde.

Hvis den dømte overtræder vilkåret om samfundstjeneste eller et andet vilkår for den betingede dom, kan retten træffe afgørelse om afsoning af fængselsstraf for den begåede lovovertrædelse eller bestemme, at den betingede dom skal opretholdes, eventuelt med forlængelse af længstetiden for samfundstjenesten eller af prøvetiden. Hvis den dømte efter en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste sigtes for et nyt strafbart forhold begået før eller efter dommen, gælder de samme regler som for andre betingede domme, jf. straffelovens § 61.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens regler om samfundstjeneste, at kerneområdet skal være berigelseskriminalitet, bortset fra røveri, mens samfundstjeneste bør anvendes med varsomhed (det såkaldte varsomhedsområde) ved f.eks. vold, røveri, narkotikakriminalitet og sædelighedsforbrydelser.

3. Justitsministeriets Forskningskontor har foretaget en undersøgelse af forløbet af betingede domme med vilkår om samfundstjeneste (forløbsundersøgelsen). I denne undersøgelse af samfundstjenestesanktionen indgår bl.a., hvilke personer som idømmes samfundstjeneste, og sammenhængen mellem eventuelle problemer under forløbet og de oplysninger om den pågældende person, der fremgår af Kriminalforsorgens forudgående personundersøgelse/egnethedsvurdering.

Herudover har Justitsministeriets Forskningskontor i 2007 undersøgt domstolenes reaktioner i anledning af kriminalforsorgens indberetninger af vilkårsovertrædelser for så vidt angår personer, der afvikler samfundstjeneste. Dette indgår også i den ovennævnte forløbsundersøgelse.

4. Regeringen finder, at brugen af samfundstjeneste så vidt muligt bør øges i lyset af de indhøstede erfaringer med den gældende ordning, herunder bl.a. med samfundstjenestens forebyggende og pønale virkning.

På den baggrund anmodes Straffelovrådet om at gennemgå de gældende regler og praksis vedrørende domme med vilkår om samfundstjeneste med henblik på en revision, der navnlig sigter mod så vidt muligt at øge brugen af vilkår om samfundstjeneste som alternativ til fængselsstraf. Det forudsættes, at rådet inddrager resultaterne af den nævnte forløbsundersøgelse i overvejelserne. Endvidere kan rådet bl.a. inddrage relevante udenlandske erfaringer, navnlig fra de øvrige nordiske lande.

Rådet bør bl.a. overveje anvendelsesområdet for betingede domme med vilkår om samfundstjeneste, herunder både med hensyn til varsomhedsområdet (hvilke kriminalitetstyper) og kredsen af personer, som idømmes samfundstjeneste (egnethedsvurderingen). I den forbindelse kan der bl.a. være anledning til at overveje en mere udbredt anvendelse særligt over for unge, idet rådet på dette punkt bør være opmærksom på arbejdet i Kommissionen vedrørende Ungdomskriminalitet. Rådet kan endvidere bl.a. overveje principperne for fastsættelsen af antallet af samfundstjenestetimer samt overveje retsstillingen ved vilkårsovertrædelser med henblik på at sikre en konsekvent og ensartet reaktion i praksis.

Rådet kan også overveje brugen af andre sanktioner, der har karakter af ”restorative justice”.

I tilknytning til overvejelserne vedrørende samfundstjeneste anmodes rådet endvidere om at overveje behovet for at ændre de almindelige regler mv. om betingede domme, herunder bl.a. afgrænsningen af, hvilke vilkår der kan fastsættes for en betinget dom, jf. straffelovens § 57, samt overveje retsstillingen ved vilkårsovertrædelser, jf. ovenfor.

I det omfang Straffelovrådet finder, at der er behov for lovændringer, anmodes rådet om at udarbejde et lovudkast.